

Aleksandra Radojc
PROJEKT SHAPE

**IZMENJAVA DOBRIH PRAKS KOT STRATEGIJA ZA PROFESIONALNI
RAZVOJ IZOBRAŽEVALCEV ODRASLIH**

Izobraževalci odraslih so ob sodobnih globalnih izzivih pred mnogimi zahtevami za razvoj lastnih profesionalnih kompetenc, spreminjajo se namreč tako vsebine kot tudi ciljne skupine v izobraževanju odraslih. To pomeni, da se morajo tudi izobraževalci odraslih vključiti v procese obnavljanja in razvijanja svojih znanj in zmožnosti. V nadaljevanju predstavljamo enega izmed projektov, v katerem smo razvijali kompetence izobraževalcev odraslih.

Finska izobraževalna organizacija KEUDA je izrazila potrebo po razvoju izobraževalnih procesov in iskanju inovativnih rešitev ter spodbudila željo po strateškem partnerstvu petih evropskih držav, kjer bi, navkljub razlikam v sistemu izobraževanja in usposabljanja, lahko sistematično pregledali ponudbo najboljših izobraževanj in usposabljanj za odrasle, o njih razpravljali ter v naslednjem koraku pripravili nabor najboljših praks, ki jih lahko sodelujoči partnerji sprejmejo in nadalje razvijajo v svojem nacionalnem in lokalnem okolju.

Skupaj s partnerji smo zasnovali projekt SHAPE: Shared expertise in provision of adult education in 5 european countries, kar prevajamo kot Izmenjava dobrih praks na področju izobraževanja odraslih v petih evropskih državah. Sodelovanje poteka v okviru programa Erasmus+ (naslednik programa Vseživljenjsko učenje 2007–2013) in sledi predvsem cilju razvoja kompetenc učnega osebja. V dvoletnem projektu, ki se izteče konec avgusta 2016, sodelujemo naslednje države:

- Finska: KEUDA (Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä), deseti največji finski konzorcij ponudnikov poklicnega izobraževanja in usposabljanja;
- Italija: IFOA (Istituto Formazione Operatori Aziendali), nacionalni ponudnik poklicnega usposabljanja in izobraževanja na desetih lokacijah po Italiji;
- Francija: GIP EFTL skupaj z omrežjem GRETA (javna služba za izobraževanje odraslih), ki zbira in gradi nabor kompetenc za vseživljenjsko izobraževanje in usposabljanje izobraževalcev odraslih;

- Danska: TIETGEN (Tietgen Kompetencecenter), ki v okviru svojega delovanja ponuja izobraževanja in usposabljanja za odrasle ter sodeluje v projektih poklicnega usposabljanja in izobraževanja;
- Slovenija: ACS (Andragoški center Slovenije), ki je osrednji javni zavod za raziskovanje in razvoj, kakovost in izobraževanje, svetovanje in vrednotenje ter promocijske in informacijske dejavnosti v izobraževanju odraslih v Sloveniji.

Namen aktivnosti projekta, to je izmenjave dobrih praks, je dvig kakovosti in usposobljenosti tako institucij kot tudi izvajalcev – izobraževalcev odraslih, ki v projektu sodelujejo. To bomo dosegli s proučitvijo dobrih praks partnerskih držav pri načrtovanju in izpeljavi izobraževanja odraslih in njihovih odgovorov na izzive, ki se pojavljajo na področju izobraževanja odraslih. Evidentirali bomo dobre prakse in poiskali načine za njihov prenos v lastno delo.

Partnerji smo se doslej srečali na petih petdnevni seminarjih, za katere smo pripravili nabor poglobljenih analiz izkušenj in »know-howa« sodelujočih, na podlagi katerih bodo oblikovani predlogi novih rešitev, možnosti/priložnosti.

Partnerji smo pripravili srečanja o naslednjih temah:

- usposabljanje izobraževalcev odraslih – profesionalni razvoj osebja v izobraževanju odraslih (professional development of adult education staff), tema seminarja v Sloveniji;
- strokovna usposobljenost v visokošolskem izobraževanju, implementacija v izobraževanju odraslih (qualification labels for professional in higher education, implications to adult education sector), tema seminarja na Danskem;
- zagotavljanje kakovosti v izobraževanju odraslih (quality assurance in adult education provision), tema seminarja v Italiji;
- ključne kompetence in podjetništvo (key competences and entrepreneurship), tema seminarja v Franciji;
- kompetenčno zasnovane poklicne kvalifikacije kot učinkovit način za zagotavljanje poklicnega izobraževanja za odrasle ter programi spopolnjevanja za mlajše odrasle (competence-based qualifications and young adult's and adult's upskilling programmes), tema seminarja na Finskem.

Petdnevni seminarji omogočajo poglobljeno medsebojno spoznavanje sodelujočih partnerjev ter hkrati ogled in predstavitev v okviru obiskov relevantnih deležnikov (v okolju posameznega partnerja), kjer lahko v praksi pokažemo udejanjanje nacionalnega sistema za urejanje obravnavanega področja v konkretnih organizacijah in podjetjih. Tovrstnih seminarjev se običajno udeleži po štiri do šest oseb iz posamezne tuje partnerske organizacije, ki se jim priključi še nekaj več udeležencev organizacije gostiteljice; skupina na seminarju tako šteje do 30 udeležencev. Skladno z izbrano (predlagano in odobreno) temo organizacija gostiteljica vnaprej pripravi program in koncept ter vsebinsko poglobljeno analizo obravnavane teme in jo vnaprej predstavi partnerjem.

Sodelujoči imajo tako dovolj časa za dobro pripravo na obravnavano temo in oblikovanje dokumenta s predstavitvijo razmer na izbranem področju v lastni državi oziroma

organizaciji. Vsak od partnerjev pripravi predstavitev lastnih praks, v okviru prikaza dobrih praks nato sledijo ogledi nekaterih partnerskih organizacij. Sodelujoči pa se potem po delovnih skupinah (najbolje seveda po en ali dva predstavnika iz posamezne države v vsaki od skupin) ukvarjajo z iskanjem prednosti in slabosti predstavljenih praks, iskanjem nadgradnje ter možnosti njihovega uvajanja v lastni sistem.

Delo v okviru projekta izmenjave dobrih praks temelji na opazovanju in analizi strukture in praks ter njihove učinkovitosti s strani tujih kolegov in tujih organizacij, ki prav tako ponujajo izobraževanje in usposabljanje odraslih. Sodelovanje v izmenjavi dobrih praks ima dvojno prednost – gre za pozitivne učinke, ki jih pridobi organizacija, iz katere prihaja sodelujoči, in za pozitivne učinke na samega izobraževalca, saj omogoča kolegialno učenje (peer learning) z namenom uvajanja novih oblik dela ter povečanje raznovrstnosti in kakovosti ponudbe izobraževanja v lastnih organizacijah. Kolegialno učenje je edinstvena priložnost za nadaljnji razvoj izbrane teme na podlagi izkušenj, analize in povratnih informacij mednarodnih partnerjev. Pri medsebojnem učenju smo namreč pozorni na metodologijo, orodja, metode in ravnanja v praksi, ki jih analiziramo z različnih zornih kotov (vsaka udeležena država opazuje prakso z drugega vidika).

V projektu ugotavljamo, da so medsebojne izmenjave dobrih praks zelo učinkovita strategija za razvoj novih znanj. Kažejo se tudi že prvi sekundarni učinki teh mobilnosti, in sicer kot vzpostavitev nadaljnjih medsebojnih sodelovanj med (posameznimi ali vsemi) partnerji iz sodelujočih držav, študijski obiski posameznih izobraževalcev odraslih v partnerskih organizacijah z namenom poglobljanja in izmenjave na področjih njihovega delovanja in še več, kot povezovanja med partnerji partnerjev, ki so sodelovali v prvotnem projektu SHAPE. Več o vsebinskih ugotovitvah projekta bomo predstavili ob njegovem izteku v drugi polovici tega leta z zbranimi predlogi novih rešitev in priložnosti/možnosti iz sodelujočih držav v okviru strokovnega gradiva *Najboljše in nove prakse v poklicnem izobraževanju odraslih*.

LITERATURA

- Đorđević, N. (2014). Mednarodni projekt SHAPE o izmenjavi dobrih praks v izobraževanju odraslih. *E-novičke ACS*. Pridobljeno s <http://arhiv.acs.si/e-novicke/2014/november.pdf>.
- Đorđević, N. (2015). Za nami je prva delavnica v projektu SHAPE. *E-novičke ACS*. Pridobljeno s <http://arhiv.acs.si/e-novicke/2015/januar.pdf>.
- Đorđević, N. (2015). Druga delavnica v projektu SHAPE na Danskem. *E-novičke ACS*. Pridobljeno s <http://arhiv.acs.si/e-novicke/2015/marec.pdf>.
- Orešnik Cunja, J. (2015). Partnerji v projektu SHAPE smo se srečali v Italiji. *E-novičke ACS*. Pridobljeno s http://arhiv.acs.si/e-novicke/2015/maj_junij.pdf.
- Orešnik Cunja, J. in Radojc, A. (2016). Sklepni seminar v okviru projekta SHAPE na Finskem. *E-novičke ACS*. Pridobljeno s <http://arhiv.acs.si/e-novicke/2016/februar.pdf>.
- SHAPE (2016). Pridobljeno s <http://www.acs.si/SHAPE>.